

2. Смаглюк Л.В. Особливості планування навчального процесу з ортодонції / Смаглюк Л.В., Куліш Н.В. // 36. матеріалів між-нар. наук.-метод. конф. «Проблеми інтеграції національних закладів вищої освіти до Європейського середовища. – Т.1. Проблеми взаємної адаптації систем вищої освіти. – Харків, 2012. – С. 99-102.
3. Смаглюк Л.В. Принципи навчання на кафедрі ортодонції в логіці компетентнісного підходу / Смаглюк Л.В., Куліш Н.В. // Матеріали навч.-метод. конф. «Європейський вибір – невід’ємна складова розвитку вищої медичної освіти України. – Полтава, 2013.– С.198-199.
4. Смаглюк Л.В. Характеристика інноваційних моделей навчання на додипломному етапі вивчення ортодонції / Смаглюк Л.В., Куліш Н.В.// Матеріали навч.-наук. конф. з між нар. участю «Сучасні технології управління навчальним процесом у вищих медичних навчальних закладах». – Полтава, 2014. – С.209-210.

УПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ З СЕКЦІЙНИМ КУРСОМ УМСА

Совгіря С.М., Винник Н.І., Задворнова А.П., Новосельцева Т.В., Бабенко В.І.

Українська медична стоматологічна академія

17 листопада 2019 року суспільству був зроблений глобальний і вражаючий виклик у вигляді CoViD-19, що спричинив короткочасний колапс медичної освіти в березні 2020 року і спонукав до пошуку нових можливостей навчання, у першу чергу дистанційних.

Ключові слова: дистанційне навчання, онлайн-заняття, навчальні платформи.

On November 17, 2019, our society had got a global and impressive challenge in the form of the CoViD-19 virus, which led to a short-term collapse of medical education in March 2020 and the search for new learning opportunities, especially distance learning.

Key words: distance learning, online classes, learning platforms.

Кінець 2019 – початок 2020 року запам’ятається всім назавжди. Саме в цей період людству був кинутий виклик у вигляді нової хвороби CoViD-19. Наслідок – повний карантин у всіх сферах, у тому числі й у медичній освіті. Почався пошук шляхів дистанційного навчання. Дистанційна освіта (ДО) на базі інформаційних технологій має інтернаціональний і глобальний характер. Студенти отримують можливість доступу до великого обсягу текстової, аудіо- і відеоінформації, тестування й представлення виконаних робіт, спілкування між собою на великій відстані [10]. Дистанційна освіта – це міжнародний термін, який трактується як освіта на відстані й означає цілеспрямоване й методично організоване керівництво навчально-пізнавальною діяльністю осіб, які перебувають на відстані від навчального закладу і не вступають у постійний контакт із викладацьким складом. На основі цього визначення ДО можна трактувати як самоосвіту, яка передбачає зворотний зв’язок із викладачем (навчальним складом) [3; 9].

Останніми десятиліттями стрімко розвиваються науково-методичні основи дистанційного навчання. Проблемам розвитку дистанційної освіти присвячені праці багатьох зарубіжних науковців (Р. Деллінг, Г. Рамбле, Д.Кіган, М. Симонсон, М. Мур, А. Кларк, М. Томпсон та ін.) і вітчизняних (О.Андреев, Г. Козлакова, І. Козубовська, В. Олійник, Є. Полат, А. Хуторський). Та, незважаючи на велику кількість наукових досліджень, сучасна дистанційна освіта в Україні нагадує традиційні форми заочного навчання, без застосування всіх можливостей принципово нових форм і методів навчання [2].

Важливою обставиною при впровадженні дистанційної форми освіти є визначення якості навчання. Якість освіти трактують як організацію взаємодії викладача й студентів, тобто навчального процесу, яка відповідає основним принципам концепції навчання, запитам сучасного суспільства й прогнозованій компетенції, якими має володіти випускник навчального закладу, щоб бути конкурентоспроможним фахівцем [1; 5]. Пошук шляхів модернізації методик викладання – запорука врахування особливостей впровадження дистанційного навчання в медичному закладі вищої освіти.

Однією з перших кафедр УМСА, яка почала проводити онлайн-заняття, стала кафедра патологічної анатомії з секційним курсом під керівництвом доктора медичних наук, професора Старченка І.І. Колективом кафедри було опановано комп’ютерну програму Zoom із широким діапазоном можливостей для проведення якісних практичних онлайн-занять [8].

Що таке Zoom і чому саме він? Zoom – це сервіс для проведення відеоконференцій, онлайн-зустрічей, дистанційного навчання. Безкоштовний обліковий запис дозволяє провести конференцію тривалістю 40 хвилин. Ця програма ідеально підходить для індивідуальних і групових занять зі студентами, які можуть заходити до відеоконференції і з персональних комп’ютерів, і з телефона чи планшета. До відеоконференції може підключитися будь-який студент, що має посилання чи ідентифікатор конференції.

Конференцію можна планувати заздалегідь або зробити посилання, яке буде повторюватися згідно з розкладом занять.

Нагадаємо переваги цієї платформи.

- Надійний зв’язок. Майже не буває випадків, щоб платформа не спрацювала.
- Відео- й аудіозв’язок із кожним учасником. У викладача є можливість вмикати й вимикати мікрофон або камеру кожного студента.
- Можна підключати мультимедійні презентації для пояснення матеріалу, що вивчається, демонстрації макро- і мікропрепаратів, графологічних структур, схем тощо.
- У платформу вбудована інтерактивна дошка, що дає можливість легко і швидко переключатися з демонстрації екрана на дошку.

- Можна записувати заняття і на комп'ютер, і на хмарину.
- Під час демонстрації екрана є інструмент «Co-annotation», за допомогою якого можна малювати, виділяти, стирати непотрібне.

Викладачі кафедри патологічної анатомії з секційним курсом у повному обсязі проводять практичні заняття з двох дисциплін («Патоморфологія» і «Секційний курс») за розкладом занять на цій платформі (рис. 1).

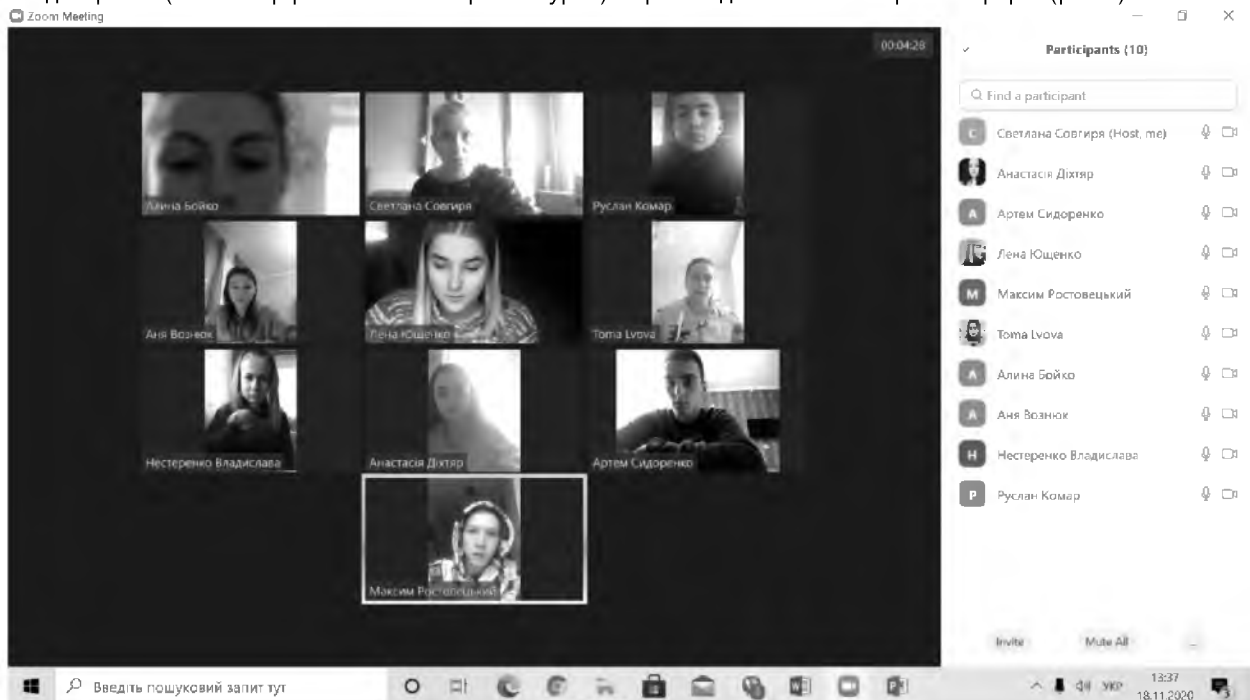

Рис.1. Доцент Совгиря С.М. проводить відеоконференцію зі студентами

Для підготовки студентів до складання ЄДКІ (етап 1) на платформі GoogleClassroom викладачами нашої кафедри для кожної академічної групи були створені окремі віртуальні класи, куди було завантажено тестові завдання з кожної теми. На кожному занятті проводиться тестування студентів із використанням тестів із баз ліцензійного іспиту «Крок-1» і мікропрепаратів, з якими студенти ознайомились під час онлайн-заняття й самопідготовки з використанням «Атласу мікропрепаратів з патоморфології», виданого науково-педагогічними співробітниками нашої кафедри [6; 8].

Завдяки даній навчальній платформі викладач також може поділитися зі студентами власними лекціями, практичними завданнями, проводити опитування й тестування, як у нашому випадку.

Можна встановити дату й термін для кожного тестування чи завдання. Завдання можна оцінювати за будь-якою шкалою, що задовольнить викладача.

Цей додаток також містить стрічку новин, де викладач має можливість надавати необхідну інформацію студентам.

Платформа абсолютно безкоштовна, проста у використанні, до того ж, легко інтегрується з іншими сервісами Google. Незадоволеними залишаються тільки окремі байдкувати студенти – цей додаток спонукає їх навчатися навіть в умовах карантину [7].

ДО розвивається стрімкими темпами, цьому сприяє розвиток сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій. Проте дистанційні технології, які впроваджуються в освітній процес, потребують ретельної дидактичної підготовки, відпрацювання методик засвоєння знань, аналізу пріоритетів факторів впливу. Ефективність роботи студента й викладача в дистанційному середовищі безпосередньо залежить від науковості й методичної доцільності розроблених прийомів, форм, методів і технологій навчання. Система ДН може й має посісти своє місце в системі освіти, оскільки, належним чином організована, вона може забезпечити якісну освіту, яка відповідатиме вимогам сучасного суспільства [4; 5; 10].

Список використаної літератури

1. Биков В.Ю. Дистанційне навчання в країнах Європи та США і перспективи для України / В.Ю. Биков // Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології : кол. монографія / В.Ю. Биков, О.О. Гриценчук, Ю.О. Жук та ін. / Академія педагогічних наук України, Інститут засобів навчання. – К. : Атіка, 2015. – С. 77-140.
2. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія [Електронний ресурс] : матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / відп. ред. Л.Б.Ліщинська. – Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2017. – 102 с.
3. Качество дистанционного образования. Концепции, проблемы, решения // Материалы междунар. науч.-практ. конф. – М.: МГИУ, 2004.
4. Клокар Н. Методологічні основи запровадження дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації / Н. Клокар // Шлях освіти. – 2012. – № 4 (46). – С. 38-41.
5. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В. Г. Кременем 20 грудня 2000 р.).
6. Старченко І. І. Атлас мікропрепаратів з патоморфології / І. І. Старченко, Б.М. Филенко, Н. В. Ройко, С. А. Проскурня, О. К. Прилуцький ; ВДНЗУ «УМСА». – Полтава, 2018. – 208 с.

7. Филенко Б.М. Аналіз змісту, засобів та методів дистанційного навчання на кафедрі патологічної анатомії з секційним курсом / Б.М. Филенко, Н.В. Ройко, І.І. Старченко, О.К. Прилуцький, Т.В. Новосельцева // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи : зб. статей V Міжнар. наук.-практ. конф., Полтава, 19-20 листопада, 2020. – Полтава, 2020. – С. 390-395.
8. Филенко Б. М. Порівняльний аналіз успішності студентів під час дистанційного навчання і традиційної форми освіти / Б. М. Филенко, Н. В. Ройко, І. І. Старченко [та ін.] // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. – 2020. – Т. 20, вип. 3 (71). – С. 245-248.
9. Царев В.И. Преимущества дистанционного обучения / В.И. Царев // Высшее образование в России. – 2000. – №4. – С. 124-126.
10. Шапошникова О. Дистанційна форма навчання як альтернатива у сфері освітніх послуг / О. Шапошникова // Новий Колегіум. – 2014. – №4. – С. 30-34.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

**Сокологорська-Нікіна Ю.К., Курєдова В.Д., Галич Л.Б.,
Стасюк О.А., Виженко Є.Є., Петрова А.В., Ніколішин І.А.**

Українська медична стоматологічна академія

CoViD-19 і введення жорсткого карантину загострили багато важливих проблем у вищій освіті, зокрема медичній. Новітні технології вже давно стали невід'ємною частиною життя й активно впроваджуються в освітній процес.

Ключові слова: післядипломна освіта, інноваційні технології навчання, дистанційне навчання, інтернет-навчання.

CoViD-19 and the introduction of strict quarantine have indeed raised many important issues in higher education, particularly in higher medical education. The latest technologies have long been an integral part of life and are actively introduced into the educational process.

Key words: postgraduate education, innovative learning technologies, distance learning, online learning.

Україна має один із найгірших показників серед систем охорони здоров'я країн ЄС. Низький економічний розвиток має прямо пропорційний вплив на загальні детермінанти здоров'я нації, незважаючи на досить велику кількість закладів охорони здоров'я [3]. Нині система охорони здоров'я України перебуває в пошуку шляхів виходу з кризової ситуації й побудови нової моделі, максимально наближеної до європейських стандартів. В умовах стрімкого розвитку сучасних технологій і впровадження нових методів терапії й діагностики потребують перегляду програми підготовки фахівців для української медичної галузі.

Інноваційні технології навчання в закладах вищої медичної освіти полягають у суттєвому переформуванні організації навчального процесу. Безперервний професійний розвиток, або підвищення кваліфікації, є неодмінною умовою успішної лікарської діяльності й конкурентоспроможності на ринку праці [4]. Проте інколи чинна модель підвищення кваліфікації на етапі післядипломної медичної освіти не завжди здатна забезпечити безперервність процесу підготовки фахівців у мінливих умовах професійної діяльності лікарів [2].

Одним з інструментів досягнення цілей євроінтеграції медичної освіти стало запровадження в навчальний процес окремих магістерських програм у ЗВО й курси підвищення кваліфікації, забезпечений доступ до дистанційного навчання, яке набирає популярності в країнах ЄС. На етапі підготовки майбутніх лікарів на рівні міжнародних вимог одним із найважливіших стратегічних завдань вищої освіти України є забезпечення якості медичної вищої освіти, що відповідає міжнародним стандартам. Ідея реформування медичної вищої освіти полягає в адаптації національної системи вищої освіти до європейських стандартів [1].

Післядипломна підготовка потребує впровадження новітніх технологій у процес навчання й різноманітних методів оцінки рівня знань лікарів-інтернів і лікарів-курсантів поряд із професійною компетентністю професорсько-викладацького складу співробітників кафедри.

Епідеміологічна ситуація й уведення жорсткого карантину через захворюваність на CoViD-19 навесні 2020 р. вплинули на всі сфери суспільного життя. Не став винятком і сектор післядипломної освіти, коли довелося перейти на віртуальне навчання. Усі учасники освітнього процесу були вимушені почати застосовувати сучасні технології незалежно від того, хотілося їм цього чи ні. Проте багато хто говорив, що майбутнє нарешті настало, й онлайн-освіта невпинно стає нормою.

Насправді онлайн-технології вже давно стали невід'ємною частиною нашого життя. Викладачі кафедри післядипломної освіти лікарів-ортодонтів уміють застосовувати цей зручний інструмент незалежно від того, в якому режимі відбувається навчання. Хоча й раніше на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів широко використовувалися мультимедійні технології, через деякий час дистанційного навчання і лікарі-інтерни, і лікарі-курсанти, і викладачі все частіше почали говорити про те, що необхідно повертатися до традиційних методів, а повна онлайн-освіта під час пандемії продемонструвала всі свої обмеження й слабкі сторони.

Інтернет-навчання дозволяє отримати більше інформації, робити все швидше, але це несправжня освіта, бо викладачі просто видають факти, інформацію, лікарі-інтерни й лікарі-курсанти її зазубрюють, що неприйнятно, особливо для медичної освіти.

Незважаючи на те, що Українська медична стоматологічна академія постійно намагається покращити онлайн-сервіс, часто через слабкий Інтернет доводилося відключати відео, а без відео важко встановити робочий контакт: навіть не знаєш, чи слухає лікар-інтерн, лікар-курсант, чи займається своїми справами.

Використання інтерактивних технологій – це засіб для досягнення такої атмосфери під час практичного заняття